

TELEGRAFUL ROMAN.

N^{ro} 36. ANUL XI.

Telegrafulu iese de doua ori pe septimana: joi si Duminica. — Prenumeratiunea se face in Sabiu la espeditor'a foiei; pe afara la c. r. poste, cu banii, prin scrisori francate, adresate catre espeditor'a. Pretulu prenumeratiunei pentru Sabiu este pe anu 7. fl. v. a. iar pe o jumetate de anu 3. fl. 50. Pentru celelalte parti ale Transilvaniei si pen-

ru provinciile din Monarchia pe unu anu 8 fl. era pe o jumetate de anu 4 fl. v. a. Pentru princ. si tieri straine pe anu 12 fl. pe 1/2 anu 6 fl. v. a.

Inseratele se platescu pentru inteia ora cu 7. cr. sirulu cu litere mici, pentru o doua ora cu 5 1/2 cr. s pentru a trei'a repetire cu 3 1/2 cr. v. a.

Sabiu 2 Mai. 1863.

Telegrame

ale „Herm Ztg.“ date: Vienn'a 9 Mai
24 Aprile

I

„Wien. Z.“ aduce patent'a imperatésca dto 21 Aprile (c. n.) privitoare la conchiamarea dietei transsilvane la Sabiu pe 1. Iuliu c. n. pe langa o ordine provisorie a Dietei. Diet'a consta din 125 de membrii alesi prin alegere directa si din celu multu 40 de insi denumiti prin Imperatulu. Pe presedintele si pe amendoi vicepresedintii ii denumesc Imperatulu din 6 membrii alesi de dieta cu privire la diferitele religii. Dietei se voru propune proiecte de legi privitoare: la realizarea egalei indreptari a natiunei române si a confessiunilor ei; la intrebuintiarea celoru trei limbi ce se vorbescu in tiéra; la regularea definitiva a modalitatei trimiterei la Senatulul imperialu; la straformarea administratiunei politice si a justitiei; la organizarea dicasterieloru, anume la formarea unui foru de apelatiune de instanti'a a trei'a; la complinirea patentei pentru desdaunarea pamentului; la introducerea intabulatiunei pamenturilor; la infiintiarea unei bance ipotecarie.

II

„Gen. Cor.“ desfasura intr'unu articulu lungu rescriptulu de conchiamare a dietei transsilvane, si dice: Lipsindu o basa legala aplicabila, a resultatu pentru corona dreptulu si datoriti'ade a crea insasi bas'a acest'a carea insa este numai provisorie. Articululu pune accentu pe diferenti'a intre numerulu reprezentantiloru in dieta a celoru de mai nainte si a celoru de acum, si conchide: Ordinea dietala e facuta cu privire la recerintiele si trebuintiele presentului, si e de a se spera, ca adunantiei acestei'a nu-i va lipsi puterea morala si conclusiuniloru ei autoritatea necesaria.

„Gen. Cor.“ anuntia: decisiunea imperatésca in privinti'a conchiamarei senatului imperialu pentru anulu acest'a pe 18 Iuliu c. n. s'a datu la ministeriulu de statu.

Congressulu nationalu.

Siedinti'a IV,

tinuta la Sabiu in 23/11 Aprile 1863.

Escellentiei Sele, DD. Presedinti se primescu cu: Sa traiésca!

D. Pres. Mitr. Siolutiu. Acum'a dara Dloru! vomu incepe ierasi cu cetirea protocolului.

D. Vicecapitanu Codru Dragusianu cá secretariu citeste protocolulu.

Dupa putine observári din partea Escellentieloru Sele si a d. Bohotielu, alu cároru resultatu a fostu, ca voturile de incredere cátra contele Nádasdi si contele Creneville sa se tramita in scrisu, s'au intaritu protocolulu.

D. Pres. Eppulu Siagun'a. Domniloru! La ordinea dilei e cetirea elaboratului asupr'a postulatelor.

D. Puscariu. Escellentiele Vóstre! Prea onorata Congregatiune! Comissiunea, care o au hotaritu onora'a adunantia de alaltaeri, s'a adunatu eri dupa amedi si s'au consultatu despre gravaminele si postulatele nóstre, si m'au insarcinatu pre mine de a le compilá si referá despre ele. Dara ce se atinge de modulu si form'alu, comitetulu au aflatu cu scopu, cumca acestea sa se compileze numai in punctele generale, fora de a le dá o forma de petitiune seau alta forma; si a dóu'a a ne restringe pe langa principiile generale, fara de a ne lasá in specialitati

si argumentári. — Aceast'a au fostu cu nepotintia. Cándu se voru aduce acestea la cunoscinti'a Maiestatei Sele, atunci li se va dá o forma cuviintiósa, pentru ca Congressulu n'au decisu, in ce modu sa se aduca aceste gravamiue si postulate la cunoscinti'a prea innalta.

Gravaminele suntu acestea:

1. Egalitatea de drepturi asigurata prin diplom'a din 20. Oct. 1860, prin patent'a din 26. Fauru, prin autografulu imperatescu totu din 20. Octomvre datu catra contele Rechberg, in Ardealu nu s'a realizatu, ci din contra s'a restauratu unu organismu administrativu, pe carele fostele natiuni privilegiate l'au folositu spre a se intari in pusetiunea loru privilegiata.

2. Se cere (earasi) inarticularea natiunei si a confessiuniloru romanesci, cumu si stergerea tuturor legiloru si institutiuniloru, care stau in contradicere cu egalitatea de drepturi.

3. Introducerea limbei romanesci in tote afacerile publice, cumu si in institutele de invetiamentu in acea mesura, in care sunt introduse si ale celorlalte natiuni ardelene.

4. Independenti'a Ardealului dela ori-care alta provincia a statului austriacu si reincorporarea Partiu m luate fara invoirea Ardealului.

5. Impartirea noasa a Ardealului pe temei'u topograficu natiunali si in interesulu administratiunei politice si judecatoresti.

6. Representatiunea natiunei romanesci in dieta si si pre la municipalitati in proportiunea concurgeri loru la portarea greutatiloru publice.

7. Infiintiarea unui singuru tribunalu supremu apelativu pentru tier'a intréga si publicarea sentintieloru de judecata in numele Mai. Sale c. r. apostolice din partea tuturor tribunaleloru tieri.

8. Respeptare mai drépta a Romániloru la inlocuirea deregatoriiloru cardinale.

9. Impartasirea Romaniloru din veniturile averiloru numite ale celoru 7 judetie si ale altoru casse alodiale, pre unde romanii locuiescu amestecati cu sasii.

10. Dotatiunea bisericiloru si scóloru romanesci din mosii comunale, din casse alodiale si la casu de trebuintia din midiolócele statului, in mesur'a in care se impartasiescu si celelalte biserici si scóle.

11. Infiintiarea unei universitati paretetice din midiolócele statului pentru tier'a intréga.

12. O banca ipotecaria de creditu pentru poporulu tieranu fara diferenti'a de natiunalitate.

D. Gaitanu. Cu privire la concernintii articoli din 1846—1847, asiu fi de parere, sa nu ne legámu manile, basandu-ne pe legile din 1847, care nu suntu publicate.

D. Vicepres. gub. Popp. Escellentiele Sele facendu in privinti'a acest'a pasii cuviinciosi, s'au provocatu la legile din 1847. —

D. Pres. Eppulu Siagun'a. Me rogu Dloru! sa remána proiectulu asiá cum este ori sa-lu facemu dupa cum dice d. Gaitanu?

D. Baritiu. Sa se citeasca inca odata.

D. Puscariu citeste.

D. Pres. Mitr. Siolutiu. Dlorul dóua cáli suntu, prin care potu sa capete preotii portiunea canonica. Un'a e cá sa capete din locurile comunali, cu prilegiulu commassa-

tiunei; — in sa aceste pe câte unu locu asiá suntu de mici, încátu bietulu preotu aru capetá numai unu locu de 20 de stângeni de latu și 30 lungu, adeca n'aru capetá mai nimicu. Pentru aceea amu facutu eu motiunea la Innaltulu Gubernu, ca cându se va impartí loculu comunale, mai antâiu sa se dea preotului, și apoi sa impartá ce mai remane domnii pamentesci cu ómenii din comuna. — Dara aceas'ta cine scie candu se va intemplá! A dóu'a cale aru fi, cá sa se plateasca de la erariu.

D. Pres. Eppulu Siagun'a. Dloru! numai cate-va cuvinte pentru deslucirea lucrului. Ardealulu au avutu o mare nenorocire sub constitutiunea antemartiala și in privinti'a portiei canonice. Factorii constitutiunei aceleia antemartiale n'au privitu mai departe cumu e lucrulu acest'a și in alte tieri ale lumii, d. e. in Ungari'a, Banatu, Bucovin'a, etc.; ca acolo inca au fostu ómeni constitutiionali; dara totusi povatiuiti de alte convingeri constitutiionali și patriotice au puresu in caus'a acest'a dintr'o convingere mai morala, care in constitutiunea nóstra antemartiala nu se afla. — Cine au mai vediutu Domniloru! o portiune canonicala de 14 jugere, și apoi punctum! —

Trebuie sa surprinda pre fiacare omu rationalu, cându se gandesc la acea impregiurare, ca la noi e inca „drei Felderwirthschaft.“ Asiá dara, Dloru! nu e lucru vrednicu a ne provoc'a la o lege asiá de seraca; sa lasámu provocarea nóstra la legile Ardélului și si la patente, pentru ca nu scimu, de ce principii au fostu condusu unu ministru Bach. (Bravo!)

D. D o m z s a. Domniloru! Pentru punctulu gravamineloru, ce se tine de porti'a canonica, eu amu propusu, ca la preotii comunali sa li se dea o portiune amesurata circumstantieloru presinte. Incátu pentru intrebarea, ca deunde sa se dea? cá sa nu ne lasámu in specialitáti, numai atát'a dícu, sa se dea din midilócele publice ale comunei, și déca nu suntu la comuna, apoi atunci din midilócele statului. Pre ómeni nu-i potemu restringe cá sa dea din proprietatea sea. Acést'a cu atát'a mai vertosu o potemu pretinde, pre cátu și preotii celorlalte natiuni și confessiuni suntu sistemisati din midilócele statului, și din principiulu egalitátei de dreptu trebuie sa aiba și preotii romanesci acestu dreptu.

D. B r a n u d e L e m é n y. Incátu pentru institutulu ipotecariu de creditu sum de parere, ca nu aru fi cu scopu sa restringemu activitatea lui numai la poporulu tieranu, ci preste totu.

D. P u s c a r i u. In Ungari'a este unu institutu de creditu, care e facutu numai pentru Magiari*) și la care poporulu de rendu nu póte luá parte. — Pentru ce dara sa nu potemu noi face unu institutu atare numai pentru poporulu tieranu?

D. Dr T i n c u. Dupa parerea mea postulatele nu contínu numai nescie punctatiuni, ci ele suntu și imbracate in form'a cuviintiósa spre a se poté asterne la locurile mai inalte. — Prin diploma și patenta constitutiunea inca nu s'au introdusu, ci s'au pusu numai temeiu cá sa se introduca. —

D. B a l o m i r i. In privinti'a punctului, ce se tine de legile din 1847, trebuie sa observezu, cumca constitutiunea cea vechia nu e restituita prin diploma; pentru ca tóta constitutiunea e stérta, e „tabula rasa.“

D. V i c e p r e s i e d i n t e g u b. P o p p. Cându s'au radica legile acelea și prin ce s'au stersu?

D. B a l o m i r i: S'au radica prin alte legi, care au esítu deatunci pana acumu. —

(D. V i c e p r e s. P o p p. Nu e dreptu! Sensatiune: Sa audímu!)

In privinti'a limbei amu de a face observare, ca sa se esplíce in gravamine și postulate cestiunea acést'a mai chiaru, pentru ca cestiunea cea mai ponderósa in Tranni'a e cestiunea limbei. Caracteristic'a natiunalitátei e limb'a. Fara limba nu e natiunalitate. — Constitutiunea din 1848 ne-au datu tóte drepturile civile și politice, dara dreptulu limbei nu ni l'au datu, — din deslegarea acestei cestiuni, se desléga celelalte de sine. Deci — mi iau indrasnéla, a face o adaugere in privinti'a limbei si asiú pofí, cum ca tóte comunitatile in provintia sa-si statoreasca limb'a oficiósa dupa placulu maioritátei, in sa fia care locuitoriu, care nu scie limba maioritátei, sa aiba dreptu de a se slugari cu limb'a sea; fia care comuni-

*) De nu ne 'nsielámu, D. Puscariu au dísu: Pentru aristocratii magiari. (Red.)

tate sa-si statornicéasca limb'a sea și sa fia autonoma in privintia aceas'ta. Limb'a oficiósa sa fia limb'a maioritáti.

D. Pres. Eppulu Siagun'a. Me rogu Domnule! Eu Te facu atentu la obiectulu dílei.

Precum am audítu din partea referintelui comitetului, noi avem sa remanemu pre lángha punctele generali; DTA Te lasi in specialitate, și asiá n'au lóru observarile DTale.

D. Bohotielu jun. (? Red). Incátu pentru rescumpararea iobagiloru, amu de a observá, cumca noi in pamentulu nostru nu suntemu de totu rescumparati ne avendu noi nici unu advocatu si care se aiba cunoscintia in privinti'a acést'a. Asiá seraculu, au audítu de la Bezirksamt, ca starea acést'a trebuie sa se schimbe, dara pana acasa si-au uitatu; de aceea a mea rogare aru fi, cumca la punctulu acest'a sa se dea unu anu pentru aducerea in deplinire a rescumperárei.

D. B r a n u. Escellentiele Vóstre! Multu stimata adunare! (Intorcendu-se cátra Esc. Sea Eppulu Siagun'a). Eu m'amu insinuatu la cuventu chiaru cându ati vorbitu Esc. Vóstra, dara mi-ati luatú cuventulu din gura; ce ati dísu Escellentia Vóstra, aceea amu vrutu sa dícu și eu. (Intorcendu-se cátra D. Balomiri) Dle Balomiri! la dieta se va pertractá, ca cumu sa se aduca in deplinire caus'a limbei, — acolo va fi loculu, unde Domni'a-ta, cu elocintia Dtale, vei poté sa-ti aduci parerile inainte. —

D. j u d e p r i m. B o h o t i e l u. Eu am tacutu, vedíndu ca unanimiter s'au priimitu cá operatulu sa se restringa pe lángha principii generali; in sa socotescu, ca reflectári totusi se póte face din partea membriloru.

In privinti'a dotárei preotileru cugetu, cumca acestia din midí ócele statului sa se impartasiéasca totu asiá ca si cei de alte confessiuni.

D. D r a g u s i a n u. Dloru! Eu n'amu traitu sub legile transilvane vechi unguresci, scrise de diplomati, in sa amu audítu ca (nu sciu de este adeveratu seau nu) ele se totu stergu, și adecaprin usu; de aceea dícu ca nici ca e lipsa sa se mai stérgha (Strigári hoho!) — dupa cum se cere in punctulu alu doilea din gravamine. — (Strigári: Nici vorba!)

D. Pres. Eppulu Siagun'a. Tempulu e fórtu scumpu Domniloru! si asiá ve intrebu, ca nu aflati de bine cá sa se enuntie in privinti'a aceas'ta, dupace au vorbitu 7 oratori la acestu obiectu? — (Strigári: Se priimesce!) Se enuncia ca proiectulu acest'a de punctatiuni a postulateloru si gravamineloru natiunei romane se priimesce. Acuma vine la intrebare ca ce forma sa se dea la postulatele acestea; si acést'a o punu la ordinea dílei.

D. P u s c a r i u. Despre acést'a Comissiunea n'a facutu neci unu conclusu. Eu din parte-mi proponu, cá sa se ia la protocolu, și sa incredintiamu Escellentieloru Sele DD. Presidinti sá sa le aduca acestea la locurile préinnalte, dupa cumu voru socoti ca aru fi mai cu cuviintia.

D. j u d e p r i m a r u B o h o t i e l u. Aci s'a denumitu o comissiune, cárea sa faca unu proiectu de adresa; realisarea adresei numai asiá se poté ajunge deaca se va inaintá pe cale legiuita.

De aceea eu proponu, cá sa se alégha o comissiune, cárea sa lucre postulatele nóstre, și dándu-le form'a cuviintiósa, sa le innainteze Maiestatei Sele cu rogaminte: cá M. Sea sa binevoiéasca a demandá cátu mai curendu realisarea dorintieloru nóstre. Sa nu se puna numai simplu la protocolu. — (Va urmá).

Deputatiunea romana in Vienn'a.

Priimirea deputatiunei románe in Vienn'a, despre carea amintiramu in nr. trecutú, fu solena și splendida cátu se poté, și ni se pare, ca nici odata, decándu avem si noi o schintea de viétia politica, n'a facutu metropolea imperiului o n-tempinare atátu de onorifica vreunei deputatiuni románe. — In sa in locu ide ori-ce descrieri seau comentári din partea nóstra a celoru vorbite și intemplete lasámu sa vorbéasca foile germane in sesi.

„Botschafter“ díce: Deputatiunea cea imposanta, ce o tramise Congressulu romanescu la Vienn'a la resiedinti'a imperatésca, pentru de a predá Maiestatei Sele, adress'a votata fu priimita astadi (in 4. Maiu | 22 Aprile, Red.) de Imperatulu in audiintia solenna. Conducatorulu eei, elocuintele și ingeniosulu Episcopu, B a r o n u d e S i a g u n ' a a rostitu unu cuventu, care trebuie sa se numéasca unu manifestu politicu stralucitu din partea Romániloru. In cei doi ani ai

esistenței ei constituțiunea imperială arareori a mai aflatu apretuire asiă omnilaterală și elocuințe și recunoștința asiă entusiastică, precum în cuvintele Baronului de Siagun'a. Și ca apretuirea acestă se face din partea unei poporațiuni, carea locuindu dincolo de Leitha, e predată amagirilor din cele mai diferite parti, a cărei fantasia putea să fie influențată atât de visul celu de preste vâmile Carpatilor despre o România — Mare, *) câtu și de chiamarea cea magulitoare a Magiarilor, carea însa amenduor întorse dosulu, pentru de a se aplică cu sinceritate spre faptul celu mare alu constituțiunei imperiale; ca nu e unu poporu germanu, ci unulu de alta limba, care concrede natiunalitatea sea, autonomi'a sea politica, precum și desvoltarea sea în cultura constituțiunei din Februariu: — acestă e unu faptu, care nu numai în Austri'a, ci în Europ'a va face impresiune profunda. Constituțiunea din Februariu a fostu proclăta din motivulu natiunalităților; a fostu acuzată pentru sugrumarea natiunalităților, pentru germanizarea constituțională a Austriei. Ambele imputări, de altmintea de pondu forte neegalu, suntu nedrepte, și acum o poporațiune negermana, carea nu e mai puțin jalusa de natiunalitatea sea și carea lucra cu consciința, desși fără fala mare, la desvoltarea și cultivarea acelei'a, premerge tuturoru popórelor austriace și prin alipirea sea demintiesce acele acuzări și le restórna prin fapt'a sea mai bine, decum aru poté-o face acestă cele mai illustre scripte de statu.

Pecându adresă predată dechiara fără reserva recunoșcerea diplomei din Octombro și a constituțiunei din Februariu, alocutiunea insotiesce acestă recunoșcere înca cu desluciri momentóse, care continu multe, ce parte fura transpuse din adresa în petitiunea specială, parte nu se afla dișe în vreunu altu actu.

Urmarindu cursulu ideiloru din alocutiune și scotiendu sâmburii dintr'ens'a, apoi considerare mai principala merita urmatórele momente. Românii spera de-la alipirea loru de constituțiunea din Februariu unu venitoriu mai bunu și acestă-lu pretindu că bine meritatu prin credință și sacrificiele sele. Nimeni nu va poté nesocoti meritulu, ce și-lu castigara Românii prin portarea loru cea consecuinte de-la 1848 încóce, și ori-cine va concede, ca prearespectabil'a pusatiune politica, ce o ocupa ei pe bas'a constituțiunei din Februariu, o-au meritatu pe deplinu. Românii dorescu, de a-si consolidá noucastigat'a pusatiune în statu la dieta pe calea legală și de a si-o asigurá pentru tóta venitorimea; de aceea se și accentueza, ca înca dietei celei mai de aprópe sa i se impuna datorință, de a regulá pe cale legală îndreptárea egală a natiunalităților din Transsilvani'a, — o dorință, la a cărei implinire diete'a va fi invitata prin o propusatiune regésca.

Alocutiunea cu drepta satisfaciune se provóca la aceea, ca Românii de principiele de statu valide acum se tñu înca din anul 1848. și léga de acestă declaratiunea, ca ei iau parte cu zelu la realizarea legiloru fundamentale de statu dupa modulu prescrișu de Maiestatea Sea, adica voru a conlucrá în Senatululu imperialu la perfectiunarea constituțiunei.

Celu mai splendidu pasagiu alu alocutiunei fără 'ndoiéla e acel'a, unde Baronulu de Siagun'a a de verurile depuse în legile fundamentale de statu le esprime în modu pregnantu. Cea d'antáiu e recunoșcerea naturei liberale a formei nóstre de regim, carea e form'a gubernárei de sine a popórelor imperiului. A dóua e confessiunea resolută, ca sanctiunea pragmatică n'a fundatu numai uniune personală între Ungari'a și Austri'a, ci ca legatur'a politica, intentiunată prin acelu actu de statu au impreunatu interesele imprumutate în ori ce privință, ca adica e uniune reală. De acestă confessiune se léga apoi expresiunea cea franca, ca precum e o necesitate, asiă e și o binefacere politica a se pertractá de comunu afacerile comune ale imperiului. Mai antáiu se accentueza autonomi'a perfectă a țierei, servată prin dieta autonomă transsilvană independente de alte diete provinciale, și prin aceea se lapeda uniunea Transsilvaniei cu Ungari'a în modulu celu mai solenu. Unu altu adevéru e recunoșcerea, ca constituțiunea are basa tare în faptele complinite ale diecenului din urma. Declaratiunea solenna,

*) Asiadar neghin'a semenată de „omulu dusmanu“ preste nópte a resaritu si'n Vienn'a! (Red.)

ca individualitatea istorică prin constituțiune se pastreza en tario, dá expresiune departe resonátore unui adevéru, alu carui cunóscere cert'a pentru constituțiune, ce totu mai imparte înca monarhi'a în castre dusmanesci, în scurtu tēmpu o-aru finí într'unu modu multiamitoru.

Imperatulu, care cu membrii deputatiunei, presentati nu în costumulu natiunalu, ci dupa s'are parte în vestiminte preotiesci, parte în fraculu celu negru, conversá mai multu tēmpu, dele deputatiunei unu respunsu, *) în care acele mari principii de statu din Octombro și Februariu se accentueza tare, și popórelor Austriei de nou li se aduce la cunoscința convictiunea imperatésca, ca numai cu acele legi fundamentale póte prosperá salutea Austriei.

Facemu sa urmeze alocutiunea lui Siagun'a, respunsulu Imperatului și adresa predată în testulu ei dupa traductiunea cea fidelă din originalulu românesc alu „Correspondinței generale.“

Alocutiunea Ierarchului e. **)

Maiestatea Vóstra Cesaro-Regésca Apostolica!

Preaindurate Imperate și Mare-Principe!

Preainalt'a resolutiune imperatésca din 18 Octombro 1862, prin carea Maiestatea Vóstra V'ati înduratu preagrátiosu a ordiná:

„că natiunei române din Transsilvani'a pentru dovedit'a-i loialitate, credință și alipire de preainalt'a Casa domitóre și de legile fundamentale de statu sanctionate de Maiestatea Vóstra sa i se faca cunoscuta multiamirea imperatésca, —

au impreunatu pre natiunea română prin 150 de fii mai ales ai ei, dupa-ce priimise spre acestă aplacidarea imperatésca din 17 Febr. a. c., la adunarea unei conferințe natiunale, că sa proclame în modu solenu, acea preainalta resolutiune și sa se consulte asupra unei adrese de multiamita, carea sa documenteze de nou și întru adevéru neclatibil'a credință a natiunei române din Transsilvani'a și simțimintele ei, ce armonéza prea pe deplinu cu preainaltele intentiuni ale Maiestáti Vóstre.

Maiestate! Natiunea română din Transsilvani'a se simte adi fericite, vediendu cu bucuria, ca credință și alipirea ei cea 'nsufletită și totdeun'a probată de Tronu și patria suntu nu numai cunoscute, ci și încoronate cu cuventulu multiamirei imperatésce, care-i deschide portile unui venitoriu mai bunu și mai demnude sacrificiele și virtutile ei, — unu venitoriu, care cá o natiune christiana petrunsa de frie'a lui Dumnedieu, prin urmare pastrându cu taria neclatita și credință ca tra legitimulu seu Monarchu, crede ca l'a meritatu.

Pentru tóte tempurile natiunea română a Transsilvaniei va sei onorá nepretiuibil'a valóre a preainaltei îndestuliri, cu carea fu distinsa probat'a ei credință și sacrificare pentru Imperatu și patria; ea multiamirea, de carea avu parte, o va pastrá cá unu paladiu scumpu și pretiosu în tóta marimea gratiei imperatésce, și binefacerile; ce au sa mai curga pentru natiune din acestu tesauru, îi voru dá îndemnu și taria pentru de a desvoltá din ce în ce póterile spirituale și materiale ale poporulu în interessulu Tronului și alu patriei.

Si acele assecurări le va sei pretiuí natiunea română din Transsilvani'a, care Maiestatea Vóstra cá preagrátiosu respunsu la préumilit'a petitiune natiunala din 11/13—3/15 Ianuariu 1861 cu aceeași prementiunată preainalta resolutiune V'ati înduratu a o esprime într'acolo: „ca regularea legală a referințelor de dreptu în statu ale natiunei române și a cofessiuniloru ei are sa fie un'a din cele mai d'antáiu probleme ale prossime diete transsilvané, și ca parerile și dorințele natiunei cu privire la întrebunțarea oficióse a diferitelor limbi

*) Publicatu în „T. R.“ Nr. 34. — Oferindu-ni-se ocaziunea, îndreptámu dóua greseli esentiale din traductiunea română. Una e a nóstra, cari traducendu dupa „Herm. Ztg.“ (ce dice ihres-a ei) — în locu de Ihres-a DVóstra —) puseram: în adresa, ce mi s'a propusu și în gravulu cuventu alu demnului loru Presiedinte ei au și intaritu etc. în locu de: în adresa, ce mi s'a propusu și în gravulu cuventu alu demnului DVóstra Presiedinte DVóstra ati și intaritu etc. Mai neferidit'a însa fu „Gaz. Trans.“ carea, întemplantu, se a traduce „würdig“ prin Domnu în locu de demnu, dișe: „a Domnului“ în locu de „a demnului“ Presiedinte. (Red.)

**) Dupa traductiunea din german'a a lui „Botschafter. (Red.)

provinciale prin institutiunile Cancellariei transsilvane aduse pentru efectuarea autografului imperatescu din 21 Decembre 1860 sunt considerate deja.—

Pe aceste assecurări ale Maiestății Vóstre Preinnalte și pe implinirea lor cea indestulitoare sunt fundate speranțele noastre, și plini de confidinta acceptam totu binele.

Astfelu petrunsi și insuflăți de nobil'a marimă a voinței imperatesci, precum aceea ni se manifestă în totu cuprinsulu preainneltei rezoluțiuni din 18 Octobře 1862, suntemu tramisi din partea Conferinței nationale române, pentru de a depune la pitiórele Maiestății Vóstre Preainnalte Cesaro-Regesei Apostolice cea mai intima și mai sincera multiamita dimpreuna cu solenn'a assecurare, ca natiunea—și tino de sânta datorintia, de a straplânta innascut'a și neclatit'a sea credintia, alipire și sacrificare pentru sacratulu Tronu alu Maiestății Vóstre și alu Preinnaltei Case domnitóre și asupr'a generatiunilor fitóre și a lasá acésta nefrangibila credintia cá testamentu neperitoru celor mai departati ai sei urmatori, precum o—am ereditu și noi de—la stramosii nostri.

Acésta credintia și alipire a noastră sincera și purcediátóre din adunculu inimei ne'ndeamna a ne dechiará și în privinti'a legiloru fundamentale de statu, ce se cuprindu în diplom'a din 20 Octobře 1860, și 'n constitutiunea imperiala din 26 Februaru, care legifundamentale de statu Maiestatea Vóstra din plenitudinea potestății imperatesci V'ati induratu a le dá preagratosu pentru tóte popórele de sub sublimulu scepru alu Maiestății Vóstre pentru salutea lor și a Tronului, precum și pentru complanarea diferințielor și referințielor dintre tierile deosebite, prin participarea corespundiátóre și regulata a tuturor cetatienilor de statu la legislațiune și administratiune pe temeiulu sancțiunei pragmatice.

Aceste convicțiuni sublime din legile fundamentale de statu, ce reflecta 'n sine icón'a îngrijirei parintesci a Maiestății Vóstre pentru fericitarea popórelor și consolidarea Tronului, au fostu și suntu acea tinta finala, după a căreia jungere natiunea româna din anul 1848 până 'n diu'a de astadi au îndreptatu tóte petitiunile și dorințele se, precum se vede din petitiunea deputatiunei nationale din 10 Decembre 1860 și dintr'a celei din 11—13—4—16 Ianuaru 1861. Natiunea româna voiesce și doresce, cá realizarea acestor principi de statu sa se efectuească în modulu statoritu de Maiestatea Vóstra câtu mai curendu, umplendu acelea pre natiunea româna cu bucuri'a celei mai calde multiamite cu atât'a mai vertosu, căci vocea cea resoluta a Monarchului eii rostesc adevăruri care cu successu moralu nu se potu combate. Pentru—ca adevăruri sunt:

„ca tóte tierile statului austriacu au de a bucurá pe venitoriu de unu regimu constituționalu și au de a fi guvernate numai după formele constitutiunei;“

„ca după—ce tóte aceste tieri pe bas'a sancțiunei pragmatice au unu capu politicu din preastralucit'a Casa domnitóre Habsburgico-Lotaringica,— faptu, prin care s'au nascutu între ele o legatura politica, ce nu se póteneți necunósce, nici combate, și totdeodata și interesele imprumutate a tátuale esistinței, cátuși ale comerțiului industriei și negociului în tóta privinti'a au fostu într'unite,— eo necesitate imperativa a tótempului presinte și o binefacere de celu mai mare pretiu, deca popórele tuturor acestor tieri voru pertractá de comunu prin deputatii sei acele obiecte, ce suntu semnate în art. II. alu diplomei imperatesci din 20 Octobře 1860, și atinge tóte tierile acestea deopotriva; cáci tóte trebuie sa cunósca, ca assecurarea Monarchiei, salutea popórelor și viéti'aregulata și constituționala prin tari'a cea impunátóre a poteriloru, fatia cu impregiurarile dinafara, depindu și se condițiuneza de respectarea acestei necesități imperative a presintelui și de la dezvoltarea interna a tuturor tieriloru și popórelor de sub sceprulu Maiestății Vóstre;“

„ca obiectele legislațiunei, ce se tino de cerculu specialu alu autonomiei tieriloru singurite, sa se tracteze numai și numai în diet'a fiacáreia din aceste tieri; și prin urmare și Majele—Princidatu. Transsilvani'a, independinte de celelalte diete provinciale, va pertractá afacerile se interne cá tíera antonóma în întelesulu constitutiunei de mai nainte, dar cu ne'ncungiurabila privire la necesitatea de schimbări afundu taiátóre în privinti'a egalei îndreptáții de dreptu în statu a tuturor religuniloru christiane și a feluritelor natiuni, va sa dica cu delaturarea drepturiloru eschisive ale religiuniloru și natiuniloru foste singure îndreptátiți și a teritoriiloru lor;“

„ca legile fundamentale de statu, care se cuprindu în diplom'a imperatesca din 20 Octobře 1860 și 'n patent'a imperatesca din 26 Februaru 1861, forméza constitutiunea imperiului întregu și reguléza imprumutatele referinție de statu ale tieriloru și participarea popórelor la legislațiunea generala și participarea popórelor la legislațiunea generala și speciala, au o basa solida ce sta pe necesitatea istorica, carea o au produsu evenimentele diecenului din urma.“

De aceste adevăruri, Maiestate! e petrunsa și natiunea româna; cáci scie, ca nici o familia singura, carea traiesce în comunitate cu alte familii, fara pericolulu seu propriu nu se póté eschide din comunitate; scie ce nici o natiune, ce traiesce în asemenea referinție cátra alte natiuni, cum suntu ale popórelor de sub sceprulu Maiestății Vóstre, nu póté ignorá coerinti'a sea politia cu acelea, nici se póté deosebi în afaceri, de care depinde securitatea și salutea nu numai alu statului întregu, ci și alu tieriloru singurite.

Siaceea o mai recunósce natiunea româna, ca întocmai cá diplom'a imperatesca din 20 Octobře 1860, asiá și constitutiunea imperiala din 26 Februaru 1861. sustine neclintita individualitatea istorico-politica a singuritelor regate și tieri, dar totdeodata reduce necesitatea politica la mesur'a cuvenita și pe temeiulu acest'a cladesce unu statu, ce se 'ntinerece după referințele tótempului nou, — unu statu, subt alu cáru scutu individualitáțile politice ale tieriloru singurate suntu assecurate preatere.

Si tocmai pentru aceea prea credințós'a Maiestății Vóstre natiune româna din Transsilvani'a nimicu nu doresce mai ferbinte, decâtu cá sub binecuventarea Atótpotintelui, Maiestatea Vóstra sa gustati fruptele virtutilor imperatesci, care lucescu cu deplin splendóre din susmentunutele, dóua legifundamentale, până la cela mai adunci betranetie spre fericirea și salutea tuturor popórelor Maiestății Vóstre cu bucuria neturburata și sa le lasati și Preainaltiloru urmatori.

Indurati—ve Maiestatea Vóstra a—mi concede preagratosu, cá sa predau Maiestății Vóstre cu tóta umilitatea preadevót'a adresa de multiamita a natiunei române din Transsilvani'a la care a datu fericitóra ansa preagratiós'a rezoluțiune imperatesca din 18 Octobře 1862. și sa me recomándu pre mine împreuna cu ceilalti membri ai acestei deputatiuni nationale și pre intrég'a credințós'a natiune româna din Transsilvani'a cu cea mai profunda plecatiune preainaltei gratii și îndurári imperatesci!“

Despre celelalte solenități în numerulu urmatoru. —

Sabiiu în 1 Maiu. Escell. Sea Parintele Episcopu Andreiu Baronu de Siagun'a sa re'ntorsu din calatori'a la Vienn'a în 28 Apr. 10 Maiu pe la 10 óre nainte de amédi. —

Universitatea natiunei sasesci si—a 'ncheiatu sesiunea iu 11 Maiu.

Despre siedinti'a lunaria a Comitetului Asociatiunei în nr. urmatoru.

Burs'a din Vien'a în 30 Apr. || 12 Maiu 1860.

Metalicele 5%	76 80.	Actiile de creditu	194. 60.
Imprumutulu nat. 5%	81. 05.	Argintulu	110.
Actiile de banca	798.	Galbinulu	5. 20.